

door **Steffen Stierle (*)**

verschenen op 19 februari 2021 in [Junge Welt](#)

Nederlandse vertaling: **Ander Europa**

22 februari 2021

De nieuwe handelsstrategie van de Europese Unie (EU) die op 18 februari in Brussel is [voorgesteld](#), wordt gekenmerkt door de vrees voor een verder globaal machtsverlies. Met dit document schaarde de Commissie zich achter de nieuwe president van de VS, Joseph Biden, die in zijn recente toespraken over het buitenlands beleid China en Rusland als de belangrijkste vijanden heeft aangewezen en een verdere intensivering van de agressie tegen deze staten in het vooruitzicht heeft gesteld. Bovenal baart de opkomst van China de machthebbers in het Westen steeds grotere zorgen.

Daarom keert de nieuwe strategie van de EU-Commissie aangaande haar handelsbeleid in de periode tot 2030, zich gedeeltelijk af van de vrijhandelsideologie die tot dusver de hare was. Handel zonder regels en beperkingen werkt altijd in het voordeel van de sterkste. De economieën van de lidstaten van de EU zijn daarentegen op veel gebieden achterop geraakt bij hun Chinese concurrenten en doen daarom een beroep op protectionistische maatregelen. De zogenaamde antidumpingregels zijn bedoeld om een betere bescherming te bieden tegen “oneerlijke en agressieve handelspraktijken”. De maatregelen zijn opgesteld met China voor ogen; de Commissie maakt het door middel van tarieven en andere belemmeringen Chinese exporteurs moeilijker toegang te krijgen tot de EU-markt. De aanpak is niet helemaal nieuw; in de toekomst wil de Commissie echter sneller, doortastender en onafhankelijker optreden.

De EU mengt zich zo nog dieper in de economische oorlog tegen Peking, door de voormalige Amerikaanse president Donald Trump aangezwengeld en die de nieuwe Amerikaanse regering wil intensiveren. Brussel wordt gedreven door het steeds snellere verlies van belang op de wereldmarkt. Terwijl het aandeel van de EU in de mondiale economische output in 2000 nog 23% bedroeg, vreest de Commissie dat dit zal dalen tot 13% in 2030. Bovendien heeft de coronacrisis aangetoond waartoe het hardnekkige liberaliseringsbeleid en de daaruit voortvloeiende afhankelijkheid van de wereldmarkt kunnen leiden. Nu moeten de bevoorradingsketens robuuster worden gemaakt, d.w.z. dat de politieke invloed op de handelsstromen moet worden geïntensiveerd.

Naast protectionistische maatregelen om de mondiale suprematie van het Westen te verdedigen, wil Brussel echter ook in de toekomst blijven vertrouwen op klassieke neoliberale handelsakkoorden, tenminste waar de eigen economische macht het overwicht garandeert in de onderhandelingen. Volgens het verslag wil de EU “strenger en met meer slagkracht werken aan de uitvoering van haar handelsovereenkomsten”. Zij is immers in staat “beslissingen voor zichzelf te nemen en de wereld te beïnvloeden door leiderschap en inzet overeenkomstig haar strategische belangen en waarden”, aldus de verantwoordelijke EU-commissaris Valdis Dombrovskis bij de presentatie van het concept.

De EU wil ook een leidende rol spelen bij de hervorming van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), waar thans vele staten mee bezig zijn. Dombrovskis: “Wij hebben een open, op regels gebaseerde handel nodig om de groei en de werkgelegenheid in de periode na de pandemie te stimuleren”.

In het EU-Parlement zal het voorstel van de Commissie waarschijnlijk op een meerderheid kunnen rekenen. De voorzitter van de handelscommissie, de Duitser Bernd Lange, had die week in een online-bijeenkomst journalisten reeds op de hoogte gebracht van de plannen. Het handelsbeleid is van groot belang, maar de “oude liberaliseringslogica” is niet langer actueel, omdat zij ongeschikt is in de strijd tegen de klimaatverandering en de ongelijkheid in de wereld. Het is daarom zinvol, aldus de SPD-politicus, dat de EU zich bezint over de richting die het handelsbeleid moet uitgaan de komende tien jaar.

Volgens Lange moet het handelsbeleid van de EU langs drie assen verlopen. Ten eerste moet de transformatie naar een klimaatneutrale economie worden veiliggesteld; ten tweede moet zij bijdragen tot een eerlijker globalisering, want het handelsbeleid is van invloed op de internationale toeleveringsketens. Lange pleit daarom voor een “Europese wet inzake de toeleveringsketen”, vergelijkbaar met de wet die momenteel in Duitsland wordt voorbereid. Ten derde moet het handelsbeleid van de EU in dienst staan van haar wereldmachaanspraken, of ertoe bijdragen dat de EU sterker en autonomer wordt in haar vermogen om op te treden, zoals Lange het formuleerde.

De komende maanden moet blijken in hoeverre de EU en de VS zullen samenwerken of elkaar zullen tegenwerken in de strijd tegen het Westers verval. Wat de door de regering Trump ingevoerde strafheffingen op staalproducten uit de EU betreft, hadden de VS onlangs te kennen gegeven bereid te zijn te onderhandelen in het kader van de WTO. Aan de andere kant wil Biden de Buy American Act en andere wetten die Amerikaanse producten bevoordelen, aanscherpen, terwijl de EU-Commissie wil voorkomen dat bedrijven markttoegang krijgen die afkomstig zijn uit landen waar EU-bedrijven worden gediscrimineerd. Er is dus zeker kans op een conflict.

(*) Steffen Stierle is een zelfstandig journalist in Berlijn, met bijzondere belangstelling voor de politieke economie van de EU. Hij is actief in Attac-Duitsland en in Eurexit.

Hits: 77

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)